

9. Засідання обласного методичного об'єднання педагогів хореографічного жанру. URL: <http://psychology.pnpu.edu.ua/news/zasidannya-oblasnogo-metodychnogo-obyednannya-pedagogiv-horeografichnogo-zhanru.html>

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ЕКОНОМІЧНОЇ КУЛЬТУРИ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ

Просветова Н. В.

*Лицей №10 ім. В. Г. Короленка Полтавської міської ради
n.prosvetova@ukr.net*

Складовою економічної діяльності в ринковій економіці є економічна культура, яка визначає рівень розвитку економічної свідомості та мислення, якість управління, а також темпи економічного зростання. Вона відображає ступінь використання економічних законів, ефективність реалізації економічних рішень, і є якісною характеристикою участі людини в економічному житті суспільства. Економічна культура є не лише результатом накопиченого суспільством досвіду, а й фактором, який визначає рівень економічних знань та умінь господарювання.

У контексті загальноосвітньої школи економічна культура стає інтегральною частиною освіти, яка поєднує економічні знання, мислення та компетентність, що реалізується в повсякденному житті через економічну діяльність[1]. Ідея формування економічної культури в навчальному процесі вперше була введена І. Ф. Прокопенком, який зазначив, що економічна освіта сприяє розвитку економічної культури через оволодіння економічними знаннями та навичками, що дозволяє учням оцінювати економічні явища та встановлювати між ними взаємозв'язки.

Основною метою сучасного вчителя є не лише надання знань, а й розвиток у дітей здатності до критичного мислення, розуміння вартості ресурсів і праці, формування уявлення про їхнє раціональне використання. Одним із дієвих методів є інтеграція економічної освіти з базовими предметами шкільного курсу, а саме – з математикою, оскільки саме вона має великий потенціал в опануванні основних економічних знань.

Мета дослідження – дослідити інноваційні підходи ефективного формування елементів економічної культури на уроках математики.

Оскільки на уроці математики чільне місце посідає розв'язування задач, то дуже важливо, щоб ці задачі склалися на основі конкретних економічних ситуацій та мали прикладний характер[2]. Ще К. Д. Ушинський звертав увагу на те, що задачі, які розв'язують діти, повинні мати практичне й наочне значення, що згодом ці задачі можуть бути першими уроками в домашньому господарстві й політичній економіці[3].

Математична освіта школярів не повинна обмежуватись лише засвоєнням понять, формул та законів. Інноваційним підходом є дидактична трансформація змісту математичних задач, яка передбачає адаптацію стандартних умов задачі для відображення економічних реалій, тобто впровадження задач економічного змісту. Наприклад, задачі на розрахунок відсотків можуть бути адаптовані для аналізу кредитів або інвестицій. Такий підхід дозволить учням не тільки опанувати математичні навички, але й розвинути розуміння практичних фінансових аспектів, що є важливими у сучасному світі. Таким чином, математична освіта може слугувати інструментом для розвитку в учнів економічного мислення та фінансової грамотності, що забезпечить формування прикладних навичок для прийняття раціональних рішень у реальних життєвих ситуаціях[4].

Одним із ключових викликів у впровадженні задач економічного змісту є необхідність глибокої економічної підготовки вчителів. Важливо, щоб учителі вміли інтегрувати економічні знання в зміст математичних задач таким чином, щоб це не виглядало штучно або надмірно складно для учнів. Крім того, вчителям потрібно

створювати систему вправ та завдань, які не лише розвиватимуть математичні навички, але й сприятимуть формуванню економічної культури.

Найважливішою особливістю задач з економічним змістом є опис кількісної сторони економічного процесу, явища чи події. Економічні ситуації, які описуються в умовах таких задач, є їх складовими частинами. При цьому виявлення взаємозв'язків і кількісних співвідношень між компонентами задачі і методами її розв'язання сприяють математичному розвитку учнів, а виявлення взаємозв'язків економічних факторів на базі економічного аналізу сприяє економічному вихованню учнів. Тому, крім своїх звичайних функцій на уроках математики (в окремому випадку, на уроках алгебри та початків аналізу) ці задачі є ефективним засобом економічної освіти і виховання учнів.

Таким чином, інноваційні підходи до навчання математики через розв'язування задач з економічним змістом є ефективним засобом формування економічної культури у школярів. У більшості випадків орієнтація змісту шкільного курсу математики на економічні проблеми пов'язана з дидактичною трансформацією, яка спрямована на підвищення рівня знань про математичні методи, що застосовуються в економіці. Це дозволяє учням не лише опанувати математичні методи, але й розвивати критичне економічне мислення, що є важливим для їхнього майбутнього життя у сучасному економічному середовищі.

Література

1. Бутко О. В. Сутність та особливості формування економічної культури учнів загальноосвітньої школи у навчально-виховному процесі // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. 2016. № 3 (85). С. 26-31.

2. Кононенко Т.В. Формування економічних знань молодших школярів на уроках математики / Т. В. Кононенко // Таврійський вісник освіти. 2017. № 1. С. 208-212.

3. Ушинский К. Д. Педагогические сочинения [Текст] : в 6-ти т. Т. 1 / К. Д. Ушинский; сост. С. Ф. Егоров. – Москва: Педагогика, 1988. 414 с.

4. Ткач Ю.М. Задачі економічного змісту в математиці: посібник. Харків: Вид-во «Ранок», 2011. 176с.

5. Ткач, Ю. М. Окремі аспекти розв'язування задач економічного змісту під час навчання математики // Актуальні питання природничо-математичної освіти: збірник наукових праць / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка. – Суми: ВВП «Мрія», 2013. № 1. С. 57–63.

ОСВІТА В ПЕРІОД СКЛАДНИХ ЦИВІЛІЗАЦІЙНИХ ВИКЛИКІВ

Штефан Людмила, доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки,
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди,

<https://orcid.org/0000-0002-6281-980X>

Погребной Володимир, кандидат філософських наук,
<https://orcid.org/0009-0000-5406-8850>

Фазан Віталій, кандидат педагогічних наук
<https://orcid.org/0009-0008-9627-0211>

Фазан Василь, доктор педагогічних наук,
доктор теологічних наук, професор.
<https://orcid.org/0000-0002-9823-3704>

Освіта в період складних цивілізаційних викликів, таких як війна, економічна криза, пандемії чи екологічні катастрофи, стає ключовим фактором виживання та розвитку суспільства. Вона не лише підтримує базові знання, але й допомагає